

Środa, 23 marca 2011 r.

III

(Akty przygotowawcze)

PARLAMENT EUROPEJSKI

Zmiana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do mechanizmu stabilizacyjnego dla państw członkowskich, których walutą jest euro *

P7_TA(2011)0103

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie projektu decyzji Rady Europejskiej w sprawie zmiany art. 136 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do mechanizmu stabilizacyjnego dla państw członkowskich, których walutą jest euro (00033/2010 – C7-0014/2011 – 2010/0821(NLE))

(2012/C 247 E/08)

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 48 ust. 6 i art. 48 ust. 2 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE),
 - uwzględniając końcowe sprawozdanie grupy zadaniowej przy Radzie Europejskiej zatytułowane „Umacnianie zarządzania gospodarczego w UE”,
 - uwzględniając projekt decyzji Rady Europejskiej w sprawie zmiany art. 136 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), przedłożony Radzie Europejskiej dnia 16 grudnia 2010 r. (00033/2010 – C7-0014/2011),
 - uwzględniając pisma przewodniczącego Rady Europejskiej i przewodniczącego Eurogrupy oraz komisarza ds. polityki pieniężnej,
 - uwzględniając art. 74b Regulaminu,
 - uwzględniając pismo Komisji Budżetowej do Komisji Spraw Konstytucyjnych z dnia 18 lutego 2011 r.,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz opinię Komisji Gospodarczej i Monetarnej (A7-0052/2011),
- A. mając na uwadze, że art. 3 ust. 4 TUE stanowi, że: „Unia ustanawia unię gospodarczą i walutową, której walutą jest euro”;
- B. mając na uwadze, że Wielka Brytania postanowiła pozostać poza strefą jednej waluty;
- C. mając na uwadze, że na mocy art. 3 ust. 1 TFUE „polityka pieniężna w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro”, stanowi wyłączną kompetencję Unii;
- D. mając na uwadze, że art. 5 ust. 1 TFUE stanowi, że: „państwa członkowskie koordynują swoje polityki gospodarcze w ramach Unii”, przy czym do państw członkowskich, których walutą jest euro, mają zastosowanie przepisy szczegółowe;

Środa, 23 marca 2011 r.

- E. mając na uwadze, że jeżeli decyzja Rady Europejskiej zostanie przyjęta, może ona doprowadzić do powstania mechanizmu znajdującego się całkowicie poza sferą Unii i nieposiadającego żadnej roli przyznawanej instytucjom Unii jako takim;
- F. mając na uwadze, że należy całkowicie zagwarantować i trwale zapewnić udział instytucji unijnych w nowym europejskim mechanizmie stabilizacyjnym oraz że należy ustanowić powiązanie na rzecz ewentualnej interwencji budżetu unijnego w systemie gwarancyjnym;
- G. mając na uwadze, że należy zbadać wszystkie możliwości w celu pełnego wprowadzenia europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego do ram instytucjonalnych Unii oraz przewidzenia zaangażowania w europejski mechanizm stabilizacyjny tych państw członkowskich, których walutą nie jest euro; mając na uwadze, że może się to wiązać z koniecznością zastosowania przepisów art. 20 TUE dotyczącego wzmocnionej współpracy w przypadkach, gdzie jest to właściwe w celu zapewnienia spójności polityki gospodarczej Unii;
- H. mając na uwadze, że najlepiej byłoby, gdyby zasady dotyczące europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego zostały zaproponowane przez Komisję, oraz zapewniły odpowiednie ustalenia dotyczące audytu, odpowiedzialności i przejrzystości;
- I. mając na uwadze, że europejskiemu mechanizmowi stabilizacyjnemu powinno towarzyszyć wzmocnienie zapobiegawczego i korekcyjnego elementu paktu stabilności i wzrostu, a także środki dotyczące konkurencyjności w perspektywie średnio- i długoterminowej oraz przewyższania nierówności makroekonomicznych państw członkowskich;
- J. mając na uwadze, że – w uzupełnieniu europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego – Unia powinna wspierać skonsolidowany rynek euroobligacji;
- K. mając na uwadze, że Komisja powinna przedstawić wnioski w sprawie legislacji, a w razie konieczności przeglądu traktatu, z myślą o utworzeniu w perspektywie średnioterminowej systemu zarządzania gospodarczego dla Unii, a zwłaszcza dla strefy euro, który wzmocniłby spójność i konkurencyjność gospodarki oraz ustabilizował system finansowy;
- L. mając na uwadze, że art. 48 ust. 6 TUE uprawnia Radę Europejską do przyjmowania – po konsultacji z Parlamentem – decyzji zmieniających całość lub część przepisów części trzeciej TFUE, nie naruszając równowagi kompetencji między Unią a jej państwami członkowskimi;
- M. mając na uwadze, że wszelkie zwiększenie lub ograniczenie kompetencji Unii wymagałoby zastosowania zwykłej procedury przeglądu;
- N. mając na uwadze, że każdy kolejny przegląd TFUE powinien być prowadzony w ramach zwykłej procedury przeglądu;
- O. mając na uwadze, że proponowana decyzja może wejść w życie dopiero po jej zatwierdzeniu przez państwa członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi,
1. podkreśla, że polityka pieniężna w odniesieniu do państw członkowskich, których walutą jest euro, stanowi wyłączną kompetencję Unii i jest polityką wspólnotową od czasu wejścia w życie traktatu z Maastricht;
 2. podkreśla znaczenie euro dla europejskiego projektu politycznego i gospodarczego oraz podkreśla znaczenie zobowiązania podjętego przez wszystkie państwa członkowskie na rzecz zapewnienia stabilności strefy euro, a także poczucia odpowiedzialności i solidarności, jakie państwa te wykazały;
 3. podkreśla, że europejski mechanizm stabilizacyjny stanowi istotną część ogólnego pakietu środków, które opracowano dla określenia nowych ram, wzmacniając dyscyplinę budżetową oraz koordynację gospodarczych i finansowych strategii politycznych państw członkowskich, które powinny obejmować wspieranie wspólnej reakcji Unii Europejskiej na wyzwania związane ze wzrostem, przy jednoczesnym przewyższaniu nierówności gospodarczych i społecznych oraz poprawie konkurencyjności;

Środa, 23 marca 2011 r.

4. zauważa, że Rada nie wykorzystwała wszystkich możliwości, jakie dają traktaty, dla pełnego wzmocnienia paktu stabilności i wzrostu oraz dla poprawy koordynacji gospodarczej na szczeblu Unii Europejskiej;
5. uważa, że kluczowe jest wyjście poza środki tymczasowe zorientowane na stabilizację strefy euro oraz że Unia powinna rozwinąć zarządzanie gospodarcze, między innymi za pomocą strategii politycznych i instrumentów mających na celu wspieranie trwałego wzrostu w państwach członkowskich; uważa, że wzmocnienie paktu stabilności i wzrostu, europejskiego semestru i strategii UE 2020 oraz zmiana w art. 136 TFUE dotyczącym europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego są jedynie pierwszym krokiem w tym kierunku;
6. podkreśla, że europejski mechanizm stabilizacyjny wraz z zawartymi w nim rygorystycznymi warunkami angażuje wszystkie państwa członkowskie, których walutą jest euro, nawet te niewielkie, których gospodarki nie można uznać za „niezbędną” do celów ochrony strefy euro jako całości;
7. ostrzega, że zamiar ustanowienia stałego mechanizmu stabilizacyjnego poza ramami instytucjonalnymi UE stanowi zagrożenie dla integralności systemu opartego na traktatach; uważa, że Komisja musi być członkiem zarządzającym tym mechanizmem, a nie tylko obserwatorem; ponadto jest zdania, że w związku z tym Komisja powinna mieć uprawnienia do podejmowania odpowiednich inicjatyw z myślą o osiągnięciu celów europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego za zgodą państw członkowskich, których to dotyczy; podkreśla, że państwa członkowskie muszą na każdym etapie przestrzegać prawodawstwa Unii i zapisanych w nim prerogatyw instytucji;
8. podkreśla, że przy ustanawianiu i stosowaniu stałego mechanizmu stabilizacyjnego należy w pełni przestrzegać podstawowych zasad demokratycznego procesu decyzyjnego, takich jak przejrzystość, nadzór parlamentarny i odpowiedzialność demokratyczna; podkreśla, że europejski mechanizm stabilizacyjny powinien wymagać ścisłego zaangażowania instytucji i organów Unii odpowiedzialnych za kwestie monetarne – Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego (EBC) i Europejskiego Banku Inwestycyjnego; podkreśla, że mechanizm nie może doprowadzić do powstania nowego modelu zarządzania europejskiego, pozbawionego standardów demokratycznych, jakie osiągnęła Unia;
9. ubolewa, że Rada Europejska nie zbadała wszystkich zapisanych w traktatach możliwości opracowania stałego mechanizmu stabilizacyjnego; uważa przede wszystkim, że w ramach obecnych kompetencji Unii odnoszących się do unii gospodarczej i walutowej (art. 3 ust. 4 TUE) oraz do polityki walutowej państw członkowskich, których walutą jest euro (art. 3 ust. 1 lit. c TFUE), właściwe byłoby skorzystanie z uprawnień przyznanych Radzie w art. 136 TFUE lub, jako rozwiązanie alternatywne, odniesienie się do art. 352 TFUE w połączeniu z art. 133 i 136 TFUE;
10. wzywa Komisję do poszukiwania innych mechanizmów w celu zapewnienia stabilności finansowej oraz trwałego i odpowiedniego wzrostu gospodarczego w strefie euro, a także do przedstawienia niezbędnych wniosków ustawodawczych; podkreśla, że europejski mechanizm stabilizacyjny musi obejmować środki stosowane do ograniczenia zagrożeń dla stabilności finansowej, gospodarczej i społecznej, w tym skuteczną regulację rynków finansowych, przegląd paktu stabilności i wzrostu, lepszą koordynację gospodarczą, wprowadzenie instrumentów służących zmniejszeniu nierówności makroekonomicznych wewnątrz strefy euro oraz środki mające na celu odbudowę ekologiczną;
11. uważa ponadto, że ustanowienie i funkcjonowanie stałego mechanizmu stabilizacyjnego powinno mieć miejsce w ramach Unii Europejskiej oraz przy wykorzystaniu – przez analogię – instytucjonalnego mechanizmu wzmocnionej współpracy jako środka zaangażowania instytucji UE na wszystkich etapach i zachęcania do udziału w europejskim mechanizmie stabilizacyjnym tych państw członkowskich, których walutą nie jest jeszcze euro;
12. zauważa, że w świetle dyskusji w Parlamencie szefowie państw i rządów strefy euro zgodzili się na posiedzeniu w dniu 11 marca 2011 r. – w kontekście paktu dotyczącego euro – że Komisja powinna odgrywać główną rolę w monitorowaniu wykonywania zobowiązań, w szczególności aby dopilnować, by środki były zgodne z przepisami UE, wspomagały je i obejmowały udział Parlamentu; zauważa, że rozważając ogólny kształt europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego, uzgodnili oni, iż pomoc udzielana państwu członkowskiemu, w którym obowiązującą walutą jest euro, będzie oparta na rygorystycznym programie dostosowania gospodarczego i podatkowego oraz na wnikliwej analizie zrównoważonego charakteru zadłużenia przeprowadzanej przez Komisję i Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) we współpracy z EBC;

Środa, 23 marca 2011 r.

13. dostrzega pozytywne sygnały w pismach od przewodniczących Rady Europejskiej i Eurogrupy oraz od komisarza ds. polityki pieniężnej; odnotowuje fakt, że:

- uwarunkowania polityczne ustalone w ramach wzmożonego nadzoru lub w programie dostosowania makroekonomicznego zostaną określone w drodze rozporządzenia, a wniosek w sprawie tego rozporządzenia przedłoży Komisja zgodnie z art. 136 TFUE, by zapewnić spójność z wielostronnymi ramami nadzoru UE;
- pomoc finansowa z europejskiego mechanizmu stabilności będzie udostępniana w oparciu o rygorystyczną analizę zrównoważonego charakteru zadłużenia publicznego prowadzoną przez Komisję wraz z MFW i we współpracy z EBC; w programie dostosowania makroekonomicznego nakładane będą ścisłe uwarunkowania polityczne, współmierne do stopnia nierównowagi w danym państwie członkowskim;
- w oparciu o ocenę potrzeb finansowych państwa członkowskiego będącego beneficjentem, dostarczoną przez Komisję wraz z MFW i we współpracy z EBC, Rada Gubernatorów europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego upoważni Komisję do wynegocjowania z danym państwem członkowskim programu dostosowania makroekonomicznego, wraz z MFW i we współpracy z EBC;
- Komisja przedstawi Radzie wniosek dotyczący decyzji zatwierdzającej program makroekonomiczny, a po przyjęciu tej decyzji podpisze protokół uzgodnień w imieniu państw członkowskich, których walutą jest euro;
- uwarunkowania polityczne określone w ramach wzmożonego nadzoru lub w programie dostosowania makroekonomicznego będą spójne z ramami nadzoru Unii Europejskiej i muszą gwarantować spójność z procedurami UE;
- pomoc finansowa będzie uruchamiana na wniosek państwa członkowskiego po przeprowadzeniu przez Komisję, we współpracy z EBC, oceny zagrożenia dla stabilności finansowej strefy euro jako całości;
- Komisja, wraz z MFW i we współpracy z EBC, będzie odpowiedzialna za monitorowanie przestrzegania uwarunkowań politycznych i będzie składać sprawozdania Radzie i Radzie Dyrektorów;
- po omówieniu w Radzie Gubernatorów na wniosek Komisji przyjmowana będzie decyzja Rady w sprawie wdrożenia nadzoru po zakończeniu programu;
- Parlament będzie regularnie informowany przez Radę i Komisję o ustanowieniu europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego i o prowadzonych działaniach, dzięki czemu będzie mógł właściwie kontrolować te działania;
- do rozstrzygania wszelkich sporów właściwy będzie Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zgodnie z art. 273 TFUE.

14. popiera projekt decyzji Rady Europejskiej pomimo zastrzeżenia, że lepsze byłoby jej sporządzenie zgodnie z propozycją przedstawioną w załączniku do niniejszej rezolucji; podziela zdanie wyrażone w opinii EBC popierającej zastosowanie metody unijnej umożliwiającej przekształcenie w odpowiednim czasie europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego w mechanizm unijny; wzywa Radę Europejską do zagwarantowania, aby:

- rozporządzenie poświęcone uwarunkowaniom politycznym przyjęto w ramach zwykłej procedury ustawodawczej Unii;
- każde państwo, którego walutą jest euro i które wniosło wkład do stałego mechanizmu stabilizacyjnego, miało do niego dostęp niezależnie od swojej wielkości.

Środa, 23 marca 2011 r.

15. przypomina, że przyszły stały mechanizm stabilizacyjny powinien wykorzystywać instytucje UE, gdyż pozwoliłoby to uniknąć powielania struktur, które mogłyby okazać się szkodliwe dla integracji europejskiej;

16. domaga się, aby warunki udzielania pożyczek stosowane w przypadku zwrotu środków do stałego mechanizmu stabilizacyjnego w przypadku jego uruchomienia były podobne do warunków stosowanych w przypadku instrumentu wsparcia bilansu płatniczego i pomocy makrofinansowej, z których to instrumentów korzysta Komisja, a więc aby ściśle przestrzegać zasady zabezpieczenia innymi kredytami bez marży wykraczającej poza koszty finansowania zewnętrznego; ponadto uważa, że stopy procentowe oferowane w ramach stałego mechanizmu stabilizacyjnego powinny być korzystne;

17. domaga się, aby Parlament mógł kontrolować, czy państwa członkowskie stosują się do wytycznych gospodarczych ustalonych przez Komisję oraz przestrzegają warunków wynikających z mechanizmu stabilizacyjnego, a także podkreśla, że stosownie do swoich praw w zakresie budżetu i kontroli wszystkie parlamenty krajowe będą zaangażowane na wszystkich etapach, zwłaszcza w kontekście europejskiego okresu oceny koordynacji polityki gospodarczej, aby podnieść stopień przejrzystości podejmowanych decyzji i odpowiedzialności za nie;

18. popiera wyrażony przez Komisję zamiar „zapewnienia spójności przyszłego mechanizmu z zarządzaniem gospodarczym UE szczególnie w strefie euro, przy jednoczesnym poszanowaniu uprawnień przyznanych Unii i jej instytucjom na mocy traktatu”;

19. podkreśla, że zmieniony projekt decyzji Rady Europejskiej nie zwiększyłby uprawnień Unii, pozostając w zakresie uproszczonej procedury przeglądu traktatu; zauważa natomiast, że decyzja ta nie może ograniczać uprawnień instytucji UE w dziedzinie polityki gospodarczej i walutowej oraz polityki walutowej państw członkowskich, których walutą jest euro, oraz nie może w żadnym razie stać na przeszkodzie właściwemu stosowaniu prawodawstwa UE, a w szczególności art. 122 i 143 TFUE, ani dorobku prawnego UE;

20. ponownie podkreśla, że stosowanie art. 48 ust. 6 TUE stanowi wyjątkową procedurę, a także przypomina o tym, że zgodnie z art. 48 ust. 3 TUE Parlament ma prawo zwołać konwencję w celu przekształcenia instytucji oraz zmiany procedur i strategii politycznych składających się na zarządzanie gospodarką UE;

21. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Europejskiej, Radzie, Komisji i Europejskiemu Bankowi Centralnemu jako opinii Parlamentu Europejskiego, zgodnie z art. 48 ust. 6 akapit drugi TUE.

ZAŁĄCZNIK I DO REZOLUCJI

Poprawka do art. 1 projektu decyzji Rady Europejskiej

W art. 136 ust. 1 TFUE dodaje się następujące **akapity** w brzmieniu:

„Na zalecenie Komisji i po konsultacji z Parlamentem Europejskim państwa członkowskie, których walutą jest euro, mogą ustanowić mechanizm stabilizacyjny, który będzie uruchamiany, jeżeli będzie to niezbędne, do ochrony stabilności strefy euro. **Decyzja** o udzieleniu wszelkiej niezbędnej pomocy finansowej w ramach takiego mechanizmu **będzie podejmowana na podstawie wniosku Komisji**, a jej udzielanie będzie podlegało rygorystycznym warunkom **zgodnym z zasadami i celami Unii określonymi w Traktacie o Unii Europejskiej oraz w niniejszym traktacie.**

Zasady i przepisy dotyczące warunków udzielania pomocy finansowej w ramach mechanizmu, a także kontroli nad nim, określa się w rozporządzeniu przyjętym zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą.”

W artykule 136 ust. 2 wprowadza się następujące zmiany:

„2. W odniesieniu do środków, o których mowa w ust. 1 **lit. a) i b)**, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący państwa członkowskie, których walutą jest euro.

Środa, 23 marca 2011 r.

Większość kwalifikowaną wyżej wymienionych członków określa się zgodnie z artykułem 238 ust. 3 lit. a).

W odniesieniu do środków, o których mowa w ust. 1 akapit trzeci, w głosowaniu biorą udział tylko członkowie Rady reprezentujący państwa członkowskie uczestniczące w mechanizmie.

ZAŁĄCZNIK II DO REZOLUCJI

List przewodniczącego Rady Europejskiej do sprawozdawców (*)

Bruksela, 22 marca 2011 r.

Szanowny Panie Brok! Szanowny Panie Gualtieri!

Po odbyciu wielu spotkań i dyskusji tak ze mną, jak i z członkami mojego gabinetu, w sprawie proponowanej zmiany art. 136 Traktatu w odniesieniu do mechanizmu stabilizacyjnego dla państw członkowskich, których walutą jest euro, pozwałam sobie przesłać Panom w załączeniu pismo, które zostało sporządzone przez mój gabinet i które zawiera omówienie wyrażonych przez Panów obaw i związane z nimi odpowiedzi.

Pan Jean Claude Juncker, przewodniczący Eurogrupy, oraz pan Ollie Rehn, komisarz ds. gospodarczych i walutowych, przekażą Panom osobne pisma dotyczące wyniku negocjacji w sprawie szczegółowych aspektów przyszłego mechanizmu, które zyskały moje pełne poparcie.

Jestem przekonany, że zgodzą się Panowie ze mną, iż wszystkie te zmiany powinny usatysfakcjonować Parlament w odniesieniu do kwestii przedstawionych w opcji b) sprawozdania sporządzonego przez Panów.

Jak już Panowie wiedzą, poprawka do Traktatu przedstawiona zostanie na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 24–25 marca. Uprzejmie proszę docenić wagę i pilność tej kwestii.

Z wyrazami szacunku

(podpis)

Herman Van Rompuy

Załącznik

Jeśli chodzi o **opcję a)** w ust. 12 sprawozdania, która przewiduje przerebadanie poprawki do Traktatu, należy zauważyć, iż jej obecna wersja została bardzo starannie opracowana, aby mogły ją zaakceptować wszystkie państwa członkowskie, bowiem wszystkie zobowiązane są do jej ratyfikacji. Praktycznie nie ma możliwości zmiany tekstu jako takiego, a zaproponowane zmiany uniemożliwiłyby w rzeczywistości zastosowanie uproszczonej procedury przeglądu – a w każdym razie zostałyby zakwestionowane z tegoż względu na gruncie prawnym. To przede wszystkim pewność prawa jest głównym powodem zmiany Traktatu, więc wszystko co by ją kwestionowało, byłoby problematyczne.

Jeśli chodzi o przyszłe zmiany Traktatu, niemożliwe jest przyjęcie jakichkolwiek konkretnych zobowiązań. Uzgodniono jednak, że w 2016 r. Komisja Europejska przeprowadzi ocenę ogólnej skuteczności tych ram. Zapis ten gwarantuje, że każda przeprowadzana w przyszłości ocena – a także wynikające z niej propozycje zmian – będzie inicjowana w pierwszej kolejności przez Komisję.

(*) Przetłumaczone dla celów informacyjnych. Językiem oryginalnym listu jest język angielski.

Środa, 23 marca 2011 r.

Natomiast w przypadku **opcji b)** przedstawionej w sprawozdaniu, obawy związane z możliwością położenia podwalin pod przyszły międzyrządowy sekretariat, który zarządzałby gospodarką w strefie euro, w wyniku utworzenia europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego są nieuzasadnione. Mechanizm wprowadzany jest w ściśle określonym celu. Jego personel będzie całkowicie oddany aspektom finansowym i skarbowym tegoż mechanizmu i nie będzie angażował się w szersze kwestie związane z zarządzaniem gospodarką. Zadaniem europejskiego mechanizmu stabilizacyjnego jest mobilizacja środków finansowych i zapewnianie pomocy finansowej, ale oceną zapotrzebowania na wsparcie finansowe i określeniem warunków jego uzyskania będzie zajmowała się Komisja.

Nieuzasadnione są również podejrzenia, że Komisja może zostać wykluczona z działań podejmowanych w ramach mechanizmu. Doświadczenie z mechanizmami tymczasowymi pokazuje, że zaangażowanie Komisji jest nie tylko możliwe, lecz także nieodzowne. W przypadku mechanizmu tymczasowego środki związane z warunkami finansowania w odniesieniu do państwa będącego beneficjentem zostały przyjęte zgodnie z procedurą unijną, tzn. Rada podjęła decyzję na podstawie zalecenia Komisji zgodnie z art. 136 TFUE oraz art. 126 ust. 9 TFUE (zob. art. 126 ust. 13, w którym określona została procedura obowiązująca w przypadku decyzji przyjmowanych zgodnie z art. 126 ust. 9). Właśnie ta procedura była stosowana w przypadku Grecji podczas przyjmowania środków związanych z warunkami finansowania (zob. decyzja Rady (2010/320/UE) z dnia 10 maja 2010 r. (Dz.U. L 145 z 11.6.2010, s. 6) przyjęta na podstawie zalecenia Komisji z dnia 4 maja 2010 r. (SEC(2010)0560 wersja ostateczna)).

Jeśli chodzi o mechanizm stały, o którym mowa już w konkluzjach Rady Europejskiej z dnia 16 i 17 grudnia, w załączniku II przedstawiającym „Ogólne cechy przyszłego mechanizmu” wyraźnie i wielokrotnie mówi się o zaangażowaniu Komisji. Dlatego w toku prac przygotowawczych prowadzonych w związku z europejskim mechanizmem stabilizacyjnym wyjaśniono, że:

- jeśli państwo członkowskie zwróci się o pomoc finansową, właśnie Komisja oceni, we współpracy z EBC, ewentualne zagrożenie dla stabilności finansowej strefy euro jako całości oraz przeprowadzi analizę zrównoważonego charakteru zadłużenia publicznego danego państwa członkowskiego (wraz z MFW i we współpracy z EBC);
- jeśli państwo członkowskie zwróci się o pomoc stabilizacyjną, również Komisja (wraz z MFW i we współpracy z EBC) oceni rzeczywiste potrzeby finansowe państwa członkowskiego będącego beneficjentem oraz charakter wymaganego zaangażowania w sektorze prywatnym;
- Rada Zarządzająca upoważni Komisję do wynegocjowania (wraz z MFW i we współpracy z EBC) z danym państwem członkowskim makroekonomicznego programu dostosowawczego;
- Komisja przedstawi Radzie Europejskiej wniosek dotyczący decyzji zatwierdzającej makroekonomiczny program dostosowawczy; po przyjęciu programu przez Radę Europejską Komisja podpisze protokół ustaleń w imieniu państw członkowskich należących do strefy euro;
- Komisja (wraz z MFW i we współpracy z EBC) będzie odpowiedzialna za monitorowanie przestrzegania warunków politycznych wymaganych w ramach makroekonomicznego programu dostosowawczego;
- po omówieniu w Radzie Zarządzającej to właśnie wniosek Komisji będzie podstawą do przyjęcia przez Radę Europejską decyzji w sprawie wdrożenia nadzoru po zakończeniu programu;
- warunki polityczne wynikające ze wzmoczonego nadzoru czy makroekonomicznego programu dostosowawczego powinny być zgodne z unijnymi ramami nadzoru i muszą gwarantować przestrzeganie unijnych procedur; aby w decyzjach Rady ugruntować owe warunki polityczne i zapewnić zgodność z unijnymi ramami wielostronnego nadzoru, Komisja zamierza przedstawić wniosek dotyczący rozporządzenia, które sprecyzuje konieczne kroki proceduralne podejmowane na podstawie art. 136 Traktatu;
- ustanowieniu i działalności europejskiego mechanizmu stabilności Rada i Komisja będą regularnie informować Parlament Europejski;
- do rozstrzygnięcia wszelkich sporów właściwy będzie Trybunał Sprawiedliwości UE, zgodnie z art. 273 TFUE.

Środa, 23 marca 2011 r.

ZAŁĄCZNIK III DO REZOLUCJI

List przewodniczącego Eurogrupy i komisarza odpowiedzialnego za politykę pieniężną do sprawozdawców (*)

Bruksela, 22 marca 2011 r.

Szanowny Panie Brok! Szanowny Panie Gualtieri!

Niniejszym chcielibyśmy Panów poinformować o wyniku negocjacji w sprawie ustanowienia europejskiego mechanizmu stabilności (EMS), gdyż będzie miało to znaczenie dla Parlamentu Europejskiego w chwili przyjmowania opinii w sprawie proponowanej zmiany Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, opartej na sprawozdaniu sporządzonym przez Panów.

Wczoraj, tj. 21 marca, zakończyło się międzyrządowe posiedzenie ministerialne dotyczące Podstawowych ustaleń w sprawie europejskiego mechanizmu stabilności. Ostateczna wersja Podstawowych ustaleń w sprawie EMS została dołączona do niniejszego pisma.

Jak wynika z dokumentu zawierającego podstawowe ustalenia, mechanizm ten zostanie ustanowiony w drodze porozumienia między państwami członkowskimi strefy euro jako organizacja międzyrządowa na mocy międzynarodowego prawa publicznego i będzie miał siedzibę w Luksemburgu. EMS będzie miał Radę Zarządzającą, w skład której wejdą ministrowie finansów państw członkowskich strefy euro (jako członkowie z prawem głosu) oraz europejski komisarz do spraw gospodarczych i walutowych i prezes EBC w charakterze obserwatorów. Państwa członkowskie spoza strefy euro mogą uczestniczyć doraźnie wraz z EMS w akcjach pomocy finansowej dla państw członkowskich strefy euro.

Rola Komisji w przeprowadzaniu działań w ramach EMS jest kluczowa, a powiązania tego mechanizmu z unijnymi instytucjami są wyraźnie określone.

Jak opisano w podstawowych ustaleniach, to właśnie Komisja ocenia, we współpracy z EBC, ewentualne zagrożenie dla stabilności finansowej strefy euro jako całości oraz przeprowadza wraz z MFW i we współpracy z EBC analizę zrównoważonego charakteru zadłużenia publicznego danego państwa członkowskiego. Ponadto Komisja jako organ wiodący ocenia również rzeczywiste potrzeby finansowe państwa członkowskiego będącego beneficjentem oraz charakter wymaganego zaangażowania w sektorze prywatnym.

Na podstawie takiej oceny Rada Zarządzająca upoważnia Komisję do wynegocjowania, wraz z MFW i we współpracy z EBC, z danym państwem członkowskim makroekonomicznego programu dostosowawczego, szczegółowo określonego w protokole ustaleń.

Komisja przedstawia Radzie Europejskiej wniosek dotyczący decyzji zatwierdzającej makroekonomiczny program dostosowawczy. Rada Zarządzająca decyduje o udzieleniu pomocy finansowej oraz o warunkach jej udzielenia. Po przyjęciu programu przez Radę Komisja podpisze protokół ustaleń w imieniu państw członkowskich należących do strefy euro, z zastrzeżeniem uprzedniego wspólnego porozumienia na forum Rady Zarządzającej. Rada Dyrektorów zatwierdza wtedy umowę o pomocy finansowej zawierającą techniczne aspekty przewidywanej pomocy finansowej.

Komisja wraz z MFW i we współpracy z EBC będzie odpowiedzialna za monitorowanie przestrzegania warunków politycznych wymaganych na mocy makroekonomicznego programu dostosowawczego. Przedkłada ona sprawozdanie Radzie Europejskiej i Radzie Dyrektorów. Na podstawie tego sprawozdania Rada Dyrektorów podejmie za wspólnym porozumieniem decyzję o wypłacie nowych transz pożyczki.

Rada może po dyskusji na forum Rady Zarządzającej postanowić na wniosek Komisji, że będzie prowadzić poprogramowy nadzór, który może trwać, dopóki określona kwota udzielonej pomocy finansowej nie zostanie spłacona.

(*) Przetłumaczone dla celów informacyjnych. Językiem oryginalnym listu jest język angielski.

Środa, 23 marca 2011 r.

Warunki polityczne określone w ramach wzmożonego nadzoru lub w makroekonomicznym programie dostosowawczym są spójne z ramami nadzoru UE i muszą gwarantować respektowanie procedur UE, a co za tym idzie również rolę Parlamentu Europejskiego.

Mając to na uwadze, Komisja zamierza przedstawić wniosek w sprawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, zgodnie z art. 136 Traktatu, objaśniającego wymagane kroki proceduralne, by uwzględnić warunki polityczne w decyzjach Rady i zapewnić spójność z wielostronnymi ramami nadzoru UE. Rada i Komisja będą regularnie informować Parlament Europejski o ustanowieniu i działalności europejskiego mechanizmu stabilności.

Mamy nadzieję, że informacje te okażą się pomocne dla Parlamentu Europejskiego podczas obrad nad projektem zmiany art. 136 TFUE w odniesieniu do mechanizmu stabilizacyjnego dla państw członkowskich, których walutą jest euro.

Z wyrazami szacunku

(podpis)
Olli Rehn
członek Komisji Europejskiej

(podpis)
Jean-Claude Juncker
przewodniczący Eurogrupy

Załącznik do listu przewodniczącego Eurogrupy i komisarza odpowiedzialnego za politykę pieniężną do sprawozdawców

21 marca 2011 r.

Podstawowe ustalenia w sprawie europejskiego mechanizmu stabilności

Rada Europejska zgodziła się co do konieczności ustanowienia przez państwa członkowskie strefy euro stałego mechanizmu stabilności – europejskiego mechanizmu stabilności (EMS). Mechanizm ten będzie uruchamiany za wspólnym porozumieniem ⁽¹⁾, w przypadku gdyby było to nieodzowne dla ochrony stabilności finansowej strefy euro jako całości. Europejski mechanizm stabilności przejmie rolę Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej (EISF) oraz europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej (EMSF) przy zapewnianiu zewnętrznej pomocy finansowej państwom członkowskim strefy euro po czerwcu 2013 roku.

Dostęp do pomocy finansowej z EMS będzie zapewniany w oparciu o rygorystyczne warunki polityczne na mocy makroekonomicznego programu dostosowawczego oraz rygorystycznej analizy zdolności obsługi zadłużenia publicznego; analizy te będzie przeprowadzać Komisja wraz z MFW i we współpracy z EBC. Państwo członkowskie będące beneficjentem będzie musiało wprowadzić odpowiednią formę udziału sektora prywatnego, z uwzględnieniem konkretnych okoliczności oraz w sposób w pełni zgodny z praktykami MFW.

EMS będzie miał efektywną zdolność udzielania pożyczek w wysokości 500 mld EUR ⁽²⁾. Adekwatność zdolności udzielania pożyczek będzie podlegała regularnym przeglądom przynajmniej co pięć lat. EMS będzie dążył do uzupełnienia swojej zdolności udzielania pożyczek przez udział MFW w operacjach pomocy finansowej, natomiast państwa członkowskie spoza strefy euro mogą również uczestniczyć na zasadzie *ad hoc*.

Pozostała część niniejszych podstawowych ustaleń określa zasadnicze cechy struktury EMS:

Forma instytucjonalna

EMS zostanie ustanowiony w drodze porozumienia między państwami członkowskimi strefy euro jako organizacja międzyrządowa na mocy międzynarodowego prawa publicznego i będzie miał siedzibę w Luksemburgu. Statut EMS zostanie umieszczony w załączniku do wspomnianego porozumienia.

⁽¹⁾ Decyzja podejmowana za wspólnym porozumieniem jest decyzją podejmowaną jednomyślnie przez państwa członkowskie biorące udział w tym głosowaniu, tzn. wstrzymanie się od głosu nie uniemożliwia przyjęcia decyzji.

⁽²⁾ Podczas przechodzenia z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej do EMS łączna zdolność udzielania pożyczek nie przekroczy powyższej kwoty.

Środa, 23 marca 2011 r.

Funkcja i strategia finansowania

Rola EMS będzie polegała na uruchamianiu finansowania i udzielaniu pomocy finansowej – w oparciu o rygorystyczne warunki – na rzecz państw członkowskich strefy euro, które mają poważne problemy z finansowaniem lub są zagrożone takimi problemami, aby chronić stabilność finansową strefy euro jako całości.

Państwa członkowskie strefy euro będą przekazywać do EMS kwoty sankcji finansowych nałożonych na nie na mocy paktu stabilności i wzrostu oraz procedur dotyczących zakłóceń równowagi makroekonomicznej ⁽¹⁾. Takie sankcje będą stanowiły część kapitału wpłaconego.

EMS będzie korzystał z odpowiedniej strategii finansowania, tak aby zapewnić dostęp do szerokich źródeł finansowania i możliwość oferowania pakietów pomocy finansowej państwom członkowskim niezależnie od warunków rynkowych. Wszelkie związane z tym ryzyko będzie ograniczone przez odpowiednie zarządzanie aktywami i pasywami.

Zarządzanie

EMS będzie miał Radę Zarządzającą, w skład której wejdą ministrowie finansów państw członkowskich strefy euro (jako członkowie z prawem głosu) oraz europejski komisarz do spraw gospodarczych i walutowych i prezes EBC w charakterze obserwatorów. Rada Zarządzająca wybierze przewodniczącego spośród swoich członków z prawem głosu.

Rada Zarządzająca będzie najwyższym organem decyzyjnym EMS i będzie podejmowała następujące decyzje za wspólnym porozumieniem:

- przyznawanie pomocy finansowej;
- warunki pomocy finansowej;
- zdolność EMS do udzielania pożyczek;
- zmiany w zestawie instrumentów.

Wszelkie inne decyzje Rady Zarządzającej będą podejmowane kwalifikowaną większością głosów, chyba że określono inaczej.

EMS będzie miał Radę Dyrektorów, która będzie wykonywała szczególne zadania przekazane przez Radę Zarządzającą. Każde z państw członkowskich strefy euro wyznaczy jednego dyrektora i jednego zastępcę dyrektora. Oprócz tego Komisja oraz EBC wyznaczą do Rady Dyrektorów po jednym obserwatorze i zastępcy obserwatora. Wszelkie decyzje Rady Dyrektorów będą podejmowane kwalifikowaną większością głosów, chyba że określono inaczej.

Waga głosów w Radzie Zarządzającej i w Radzie Dyrektorów będzie proporcjonalna do odnośnych udziałów państw członkowskich w kapitale podstawowym EMS. Kwalifikowana większość jest zdefiniowana jako 80 procent głosów.

Rada Zarządzająca wyznaczy Dyrektora Zarządzającego odpowiedzialnego za bieżące zarządzanie EMS. Dyrektor Zarządzający będzie przewodniczył Radzie Dyrektorów.

Struktura kapitałowa

EMS będzie dążył do uzyskania najwyższego ratingu kredytowego od głównych agencji ratingowych i jego utrzymania.

EMS będzie miał całkowity kapitał subskrybowany w wysokości 700 mld EUR. Z tej kwoty 80 mld EUR będzie miało postać kapitału wpłaconego zapewnionego przez państwa członkowskie strefy euro, z czego 40 mld EUR będzie dostępne od lipca 2003 roku, a pozostała część będzie wnoszona stopniowo przez trzy kolejne lata. EMS będzie ponadto dysponował sumą zadeklarowanego kapitału na żądanie oraz gwarancji udzielonych przez państwa członkowskie strefy euro do całkowitej kwoty 620 mld EUR.

⁽¹⁾ Z zastrzeżeniem ostatecznych uzgodnień na szczeblu politycznym.

Środa, 23 marca 2011 r.

Klucz udziałów państw członkowskich w całkowitym kapitale subskrybowanym EMS będzie oparty na kluczu kapitału wpłaconego stosowanym przez EBC, zgodnie z załącznikiem. Ratyfikując porozumienie ustanawiające EMS, państwa członkowskie prawnie zobowiązują się wnieść swój wkład w całkowity kapitał subskrybowany.

Dostosowując kwotę całkowitego kapitału subskrybowanego lub wzywając do wniesienia kapitału, Rada Zarządzająca będzie podejmować decyzje za wspólnym porozumieniem, z wyjątkiem szczególnych przypadków opisanych poniżej. Po pierwsze, Rada Dyrektorów może zdecydować zwykłą większością głosów, aby przywrócić – wzywając do wniesienia kapitału – poziom kapitału wpłaconego w przypadku, gdyby kwota kapitału wpłaconego została zmniejszona w wyniku pokrycia strat⁽¹⁾. Po drugie, zostanie wprowadzona procedura gwarancji na żądanie, która umożliwi automatyczne wezwanie do wniesienia kapitału przez udziałowców EMS, jeżeli będzie to konieczne, aby uniknąć niedoboru płatności wobec wierzycieli tego mechanizmu. Zobowiązanie każdego udziałowca będzie w każdej sytuacji ograniczone do wysokości jego udziału w kapitale subskrybowanym.

Każdy wkład, jaki państwo członkowskie⁽²⁾, które przyłączy się do EMS po lipcu 2013 r., wnieśnie do kapitału subskrybowanego, będzie podlegał takim samym warunkom, jak pierwotne wkłady. O praktycznych implikacjach dla ogólnej kwoty kapitału subskrybowanego oraz podziale kapitału pomiędzy państwami członkowskimi zdecyduje Rada Zarządzająca za wspólnym porozumieniem.

Dopóki EMS nie zostanie uruchomiony oraz pod warunkiem że efektywna zdolność udzielania pożyczek nie będzie mniejsza niż 500 mld, wpływy z inwestowania kapitału wpłaconego EMS będą – po odjęciu kosztów operacyjnych – zwracane państwom członkowskim. Po pierwszym uruchomieniu EMS wpływy z inwestowania kapitału EMS i działalności związanej z pomocą finansową będą pozostawać w EMS. Jednak gdyby kapitał wpłacony przekroczył poziom wymagany do utrzymania zdolności udzielania pożyczek przez EMS, Rada Dyrektorów może zdecydować zwykłą większością głosów, by przekazać dywidendę państwom członkowskim strefy euro w oparciu o klucz udziałów.

Instrumenty

EMS będzie udzielał pomocy finansowej z zastrzeżeniem rygorystycznych warunków w ramach makroekonomicznego programu dostosowawczego, proporcjonalnie do stopnia zakłócenia równowagi danego państwa członkowskiego. Pomoc będzie zapewniana w formie pożyczek.

Jednak w wyjątkowych przypadkach mechanizm może podejmować interwencje na pierwotnych rynkach długu na podstawie makroekonomicznego programu dostosowawczego z zastrzeżeniem rygorystycznych warunków i jeżeli zostanie to uzgodnione przez Radę Zarządzającą za wspólnym porozumieniem.

Wsparcie na rzecz stabilności udzielane przez EMS

EMS może udzielać krótkoterminowego lub średnioterminowego wsparcia na rzecz stabilności państwu członkowskiemu strefy euro, które ma poważne problemy z finansowaniem. Dostęp do wsparcia na rzecz stabilności udzielanego przez EMS będzie uzależniony od makroekonomicznego programu dostosowawczego z zastrzeżeniem odpowiednich warunków politycznych proporcjonalnych do powagi leżących u podstaw problemów zakłóceń równowagi w państwie członkowskim będącym beneficjentem. Długość programu i termin zapadalności pożyczek będą zależały od charakteru zakłóceń równowagi oraz perspektyw odzyskania przez państwa członkowskie będące beneficjentami dostępu do rynków finansowych w czasie, w którym dostępne są zasoby EMS.

Instrument wsparcia na rynku pierwotnym

EMS może – w celu zmaksymalizowania opłacalności swojego wsparcia – nabywać na rynku pierwotnym obligacje państwa członkowskiego, które ma poważne problemy z finansowaniem. Warunki i zasady nabywania obligacji zostaną określone w decyzji dotyczącej warunków pomocy finansowej.

Rada Zarządzająca może dokonać przeglądu instrumentów, którymi dysponuje EMS, i podjąć decyzję o zmianach w zestawie instrumentów.

Udział MFW

EMS będzie bardzo ściśle współpracować z MFW w udzielaniu pomocy finansowej⁽³⁾. W każdej sytuacji będzie się dążyć do aktywnego udziału MFW zarówno na poziomie technicznym, jak i finansowym. Analiza zdolności obsługi zadłużenia będzie prowadzona wspólnie przez Komisję oraz MFW, we współpracy z EBC. Warunki polityczne związane ze wspólną pomocą EMS i MFW będą negocjowane wspólnie przez Komisję i MFW, we współpracy z EBC.

⁽¹⁾ W odniesieniu do tej decyzji zawieszają się głos państwa członkowskiego, z którego winy powstała strata, która ma zostać pokryta.

⁽²⁾ Na skutek przyłączenia się do strefy euro państwo członkowskie staje się członkiem EMS posiadającym pełne prawa i obowiązki.

⁽³⁾ Zakłada się jednak, że jakkolwiek udział MFW będzie zgodny z jego mandatem wynikającym z aktu ustanawiającego ten Fundusz (ang. Articles of Agreement) i z mającą zastosowanie decyzją oraz z politykami zarządu MFW.

Środa, 23 marca 2011 r.

Uruchomienie pomocy finansowej, monitorowanie programu i działania następcze

Pomoc finansowa z EMS będzie we wszystkich przypadkach uruchamiana na wniosek danego państwa członkowskiego składany do pozostałych państw członkowskich strefy euro. Eurogrupa poinformuje Radę, że złożono wniosek o uruchomienie wsparcia. Po otrzymaniu takiego wniosku Rada Zarządzająca zwróci się do Komisji o to, by – we współpracy z EBC – oceniła, czy istnieje ryzyko dla stabilności finansowej strefy euro jako całości, i by przeprowadziła, wraz z MFW i we współpracy z EBC, wnikliwą analizę zdolności obsługi długu publicznego przez dane państwo członkowskie. Kolejne kroki w procesie uruchamiania pomocy finansowej EMS będą następujące:

- Jeżeli złożony zostanie wniosek o wsparcie na rzecz stabilności udzielane przez EMS, Komisja – wraz z MFW i we współpracy z EBC – oceni faktyczne potrzeby danego państwa członkowskiego będącego beneficjentem związane z finansowaniem oraz charakter wymaganego udziału sektora prywatnego, co powinno być spójne z praktykami MFW.
- Na podstawie tej oceny Rada Zarządzająca upoważni Komisję do negocjowania – wraz z MFW i we współpracy z EBC – makroekonomicznego programu dostosowawczego z danym państwem członkowskim, szczegółowo określonego w stosownym protokole ustaleń.
- Komisja przedstawi Radzie Europejskiej wniosek dotyczący decyzji zatwierdzającej makroekonomiczny program dostosowawczy; Rada Zarządzająca postanowi o udzieleniu pomocy finansowej i o warunkach, zgodnie z którymi ma ona zostać udzielona. Po przyjęciu programu przez Radę Komisja podpisze protokół ustaleń w imieniu państw członkowskich należących do strefy euro, z zastrzeżeniem uprzedniego wspólnego porozumienia na forum Rady Zarządzającej. Rada Dyrektorów zatwierdzi wtedy umowę o pomocy finansowej zawierającą techniczne aspekty przewidywanej pomocy finansowej.
- Komisja wraz z MFW i we współpracy z EBC będzie odpowiedzialna za monitorowanie przestrzegania warunków politycznych wymaganych na mocy makroekonomicznego programu dostosowawczego. Złoży sprawozdanie Radzie Europejskiej i Radzie Dyrektorów. Na podstawie tego sprawozdania Rada Dyrektorów podejmie za wspólnym porozumieniem decyzję o wypłacie nowych transz pożyczki.
- Rada może po dyskusji na forum Rady Zarządzającej postanowić na wniosek Komisji, że będzie prowadzić poprogramowy nadzór, który może trwać, dopóki określona kwota udzielonej pomocy finansowej nie zostanie spłacona.

Zgodność z unijnymi ramami wielostronnego nadzoru

Należy uzyskać zgodę państw członkowskich UE, aby państwa członkowskie strefy euro mogły zlecać Komisji (działającej wtedy razem z MFW i we współpracy z EBC) analizę zdolności obsługi zadłużenia państwa członkowskiego występującego o wsparcie finansowe, przygotowanie programu dostosowawczego towarzyszącego pomocy finansowej oraz monitorowanie realizacji tego programu.

Rada Zarządzająca jest ciałem autonomicznym, które o udzieleniu i warunkach pomocy finansowej może decydować na szczeblu międzyrządowym, jednakże warunki polityczne wynikające ze wzmoczonego nadzoru czy makroekonomicznego programu dostosowawczego powinny być zgodne z unijnymi ramami nadzoru i muszą gwarantować przestrzeganie unijnych procedur. Aby w decyzjach Rady ugruntować owe warunki polityczne i zapewnić zgodność z unijnymi ramami wielostronnego nadzoru, Komisja zamierza przedstawić wniosek dotyczący rozporządzenia, które sprecyzuje konieczne kroki proceduralne podejmowane na podstawie art. 136 Traktatu. O ustanowieniu i działalności europejskiego mechanizmu stabilności Rada i Komisja będą regularnie informować Parlament Europejski.

Ustalanie stóp procentowych

Rada Zarządzająca będzie decydować o strukturze stóp procentowych pomocy finansowej udzielanej państwu członkowskiemu będącemu beneficjentem.

Pożyczki z EMS będą mogły mieć oprocentowanie stałe lub zmienne. Stopy procentowe stosowane w ramach mechanizmu będą odpowiadać zasadom ustalania stóp procentowych przez MFW, będą pozostawać powyżej kosztów finansowania mechanizmu i obejmować marżę z tytułu ryzyka.

Pożyczki EMS będą miały stopy procentowe o następującej strukturze:

- 1) koszt finansowania mechanizmu,

Środa, 23 marca 2011 r.

- 2) opłata wynosząca 200 punktów bazowych liczona od całości pożyczek,
- 3) dopłata wynosząca 100 punktów bazowych od kwot pożyczek pozostałych do spłaty po 3 latach.

Jeżeli chodzi o pożyczki o oprocentowaniu stałym i terminie zapadalności przekraczającym 3 lata, marża będzie równa średniej ważonej między opłatą wynoszącą 200 punktów bazowych za pierwsze 3 lata a opłatą wynoszącą 200 punktów bazowych plus 100 punktów bazowych za lata kolejne.

Struktura stóp procentowych będzie ustalona w polityce stóp procentowych EMS; polityka ta będzie okresowo weryfikowana.

Udział sektora prywatnego

1. Warunki udziału sektora prywatnego

Jeśli jakieś państwo będzie otrzymywać pomoc finansową, oczekiwać się będzie, indywidualnie w każdym przypadku, odpowiedniego i proporcjonalnego udziału sektora prywatnego. Charakter i zakres tego udziału będą ustalane indywidualnie w każdym przypadku i będą zależeć od wyniku analizy zdolności obsługi zadłużenia (zgodnie z praktyką MFW⁽¹⁾) i od potencjalnego wpływu na stabilność finansową strefy euro.

- a) **Jeżeli z analizy zdolności obsługi zadłużenia wynika, że makroekonomiczny program dostosowawczy daje realistyczne szanse na przywrócenie długu publicznego do równowagi**, państwo członkowskie będące beneficjentem podejmie kroki, by zachęcić największych prywatnych inwestorów do utrzymania swojego zaangażowania (np. inicjatywa wiedeńska). W monitorowanie realizacji takich kroków będą ściśle zaangażowane: Komisja, MFW, EBC i Europejski Urząd Nadzoru Bankowego.
- b) **Jeżeli z analizy zdolności obsługi zadłużenia wynika, że makroekonomiczny program dostosowawczy nie daje realistycznych szans na przywrócenie długu publicznego do równowagi**, państwo członkowskie będące beneficjentem będzie musiało podjąć aktywne negocjacje w dobrej wierze ze swoimi wierzycielami, by zapewnić sobie ich bezpośredni udział w przywracaniu zdolności obsługi zadłużenia. Przyznanie pomocy finansowej będzie zależeć od tego, czy dane państwo członkowskie ma wiarygodny plan i wykazuje dostateczne zaangażowanie, by zadbać o odpowiedni i proporcjonalny udział sektora prywatnego. Postęp w realizacji tego planu będzie monitorowany w ramach programu i brany pod uwagę w decyzji dotyczącej wypłat środków.

W negocjacjach z wierzycielami państwo członkowskie będące beneficjentem będzie przestrzegać następujących zasad:

- *Proporcjonalność*: Dane państwo członkowskie będzie dążyć do rozwiązań proporcjonalnych do swoich trudności związanych ze zdolnością obsługi zadłużenia.
- *Przejrzystość*: Dane państwo członkowskie podejmie otwarty dialog z wierzycielami i będzie im odpowiednio szybko udzielać stosownych informacji.
- *Uczciwość*: Dane państwo członkowskie skonsultuje z wierzycielami plany ewentualnej zmiany harmonogramu spłaty zadłużenia lub plany restrukturyzacji długu publicznego, tak by wynegocjować z nimi odpowiednie rozwiązania. Środki służące redukcji zaktualizowanej wartości netto zadłużenia będą rozpatrywane tylko wtedy, gdy okaże się, że inne rozwiązania dają małą szansę na uzyskanie oczekiwanych wyników.
- *Koordinacja transgraniczna*: W planowaniu działań służących zaangażowaniu sektora prywatnego weźmie się odpowiednio pod uwagę niebezpieczeństwo, że trudności mogą rozszerzyć się na inne państwa członkowskie i państwa trzecie oraz wywołać w nich potencjalne efekty zewnętrzne. Podejmując odnośne działania, dane państwo członkowskie będzie prowadzić odpowiednią komunikację, tak by zachować stabilność finansową strefy euro jako całości.

2. Klauzule wspólnego działania

Klauzule wspólnego działania będą wpisane do wszystkich nowych rządowych papierów wartościowych strefy euro o zapadalności przekraczającej jeden rok, od lipca 2013 roku. W kontekście udziału sektora prywatnego klauzule takie będą miały ułatwiać danemu państwu osiągnięcie porozumienia z wierzycielami pochodzącymi z sektora prywatnego. Umieszczenie klauzul w obligacji nie będzie oznaczać mniejszej pewności spłaty ani większego ryzyka restrukturyzacji długu w odniesieniu do tej obligacji. Włączenie tych klauzul nie wpłynie też na status wierzycielski długu państwowego.

(1) Zgodnie z zasadami MFW dług uważa się za stabilny, jeżeli można się spodziewać, że dłużnik będzie w stanie obsługiwać swój dług bez nierealistycznie wysokiej korekty swoich dochodów i wydatków. Od tego zależy dostępność i odpowiednia skala finansowania.

Środa, 23 marca 2011 r.

Główne elementy tych klauzul będą odpowiadać klauzulom powszechnie stosowanym na rynkach brytyjskich i amerykańskich od czasu sprawozdania grupy G10 na temat takich klauzul. Zostaną wprowadzone tak, by zapewnić równe traktowanie wszystkim państwom członkowskim strefy euro. Oznacza to, że dla wszystkich tych państw klauzule będą miały **identyczne, standardowe brzmienie**, zharmonizowane w ramach warunków obowiązujących w odniesieniu do papierów wartościowych emitowanych przez państwa członkowskie. Ich zasadnicze elementy będą **odpowiadać klauzulom wspólnego działania powszechnym w prawie stanu Nowy Jork i prawie angielskim**.

Wśród klauzul tych będzie **klauzula agregacji wierzytelności** pozwalająca przemożnej większości posiadaczy obligacji, które pochodzą z różnych emisji i podlegają takiej klauzuli oraz prawu tej samej jurysdykcji, posłużyć się klauzulą większościowego działania, jeżeli w ramach jednej emisji obligacji nie udałoby się zgromadzić odpowiedniej większości wierzycieli potrzebnej do restrukturyzacji długu. Ustalone zostaną **odpowiednie zasady reprezentacji**. Sprawy ważniejsze, tzn. zastrzeżone (np. najważniejsze warunki płatności, konwersja lub wymiana obligacji), będą rozstrzygane **większością** większą niż sprawy niezastrzeżone. Zastosowanie będą mieć odpowiednie wymogi co do **kworum**. Zmiany uchwalone przez wymaganą większość będą wiążące dla wszystkich właścicieli obligacji.

Aby głosowanie przebiegało właściwie, zastosowanie będzie mieć odpowiednia **klauzula pozbawiania głosu**. **Rozważone zostaną odpowiednie klauzule przeciwko zakłócającym działaniom prawnym**.

Klauzule wspólnego działania będą wprowadzane w sposób standardowy, tak by ich skutek prawny we wszystkich jurysdykcjach strefy euro był identyczny i żadne państwa członkowskie do niej należące nie były dyskryminowane. Państwa członkowskie strefy euro przyjmą wszelkie środki konieczne, aby nadać skuteczność klauzulom wspólnego działania.

Pod wcześniej ustalonymi warunkami państwom członkowskim strefy euro będzie wolno nadal, po czerwcu 2013 roku, emitować papiery dłużne bez tych klauzul, tak by państwa te mogły zachować konieczną płynność starych obligacji i miały wystarczająco dużo czasu na uporządkowane stworzenie nowych obligacji o wszelkich referencyjnych terminach zapadalności. Szczegółowe rozwiązania prawne umożliwiające umieszczanie klauzul wspólnego działania w rządowych papierach wartościowych strefy euro zostaną ustalone na podstawie prac, które po odpowiednich konsultacjach z uczestnikami rynków i innymi zainteresowanymi stronami ma przeprowadzić podkomitet ds. unijnych rynków długu państwowego działający w ramach Komitetu Ekonomiczno-Finansowego; finalizacja tych rozwiązań ma nastąpić pod koniec roku 2011.

3. Status uprzywilejowanego wierzyciela dla EMS

Podobnie jak MFW, EMS będzie zapewniać pomoc finansową państwu członkowskiemu, którego zwykły dostęp do rynkowego finansowania jest utrudniony. Dlatego szefowie państw lub rządów postanowili, że EMS będzie miał status uprzywilejowanego wierzyciela, analogicznie do MFW, a równocześnie zgodzili się, by status ten był w przypadku MFW nadrzędny wobec statusu EMS.

Ich decyzja nabierze mocy z dniem 1 lipca 2013 r. bez uszczerbku dla warunków jakiegokolwiek innego porozumienia zawartego w ramach Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i pakietu wsparcia dla Grecji.

Ustalenia co do przejścia między Europejskim Instrumentem Stabilności Finansowej a EMS

Tak jak pierwotnie przewidywano, Europejski Instrument Stabilności Finansowej nie zniknie po czerwcu 2013 roku, ale będzie obsługiwał niespłacone obligacje. Będzie działać, dopóki nie uzyska pełnej spłaty pomocy przyznanej państwom członkowskim i sam nie spłaci swoich zobowiązań z tytułu wyemitowanych instrumentów finansowych i nie wywiąże się ze wszelkich zobowiązań do zwrotu należności poręczycielom. Niewypłacone i niesfinansowane części istniejących pożyczek należy przenieść do EMS (np. płatności i finansowanie rat, które będą należne dopiero po wejściu w życie EMS). Łączna kwota pożyczek udzielanych z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej i EMS nie przekroczy 500 mld EUR.

Aby przejście z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej do EMS odbyło się sprawnie, dyrektor wykonawczy instrumentu będzie miał za zadanie przygotować od strony praktycznej ustanowienie mechanizmu. Będzie on regularnie zdawać relację z postępów grupie roboczej Eurogrupy.

Udział państw członkowskich spoza strefy euro

Państwa członkowskie spoza strefy euro mogą uczestniczyć doraźnie wraz z EMS w akcjach pomocy finansowej dla państw członkowskich strefy euro. Jeżeli w takich akcjach będą uczestniczyć państwa członkowskie spoza strefy euro, będą one reprezentowane na odnośnych posiedzeniach organów zarządzających mechanizmu, które będą decydować o przyznaniu i monitorowaniu pomocy. Państwa te będą mieć odpowiednio szybki dostęp do wszelkich odnośnych informacji i będą z nimi prowadzone odpowiednie konsultacje. Państwa członkowskie strefy euro poprą równorzędny status wierzycielski mechanizmu i innych państw członkowskich udzielających pożyczek dwustronnie, równoległe do mechanizmu.

Środa, 23 marca 2011 r.

Rozstrzygnięcie sporów

Jeżeli dojdzie do sporu między państwem członkowskim strefy euro a EMS co do interpretacji i stosowania porozumienia ustanawiającego mechanizm, organem rozstrzygającym spór będzie Rada Zarządzająca. Jeżeli państwo członkowskie zakwestionuje jej decyzję, spór taki zostanie przedstawiony Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej zgodnie z art. 273 TFUE.

Jeżeli chodzi o stosunki między EMS a stronami trzecimi, kwestię mającego zastosowanie prawa i właściwej jurysdykcji będą rozstrzygać dokumenty prawne i umowne, które następnie będą regulować relacje między mechanizmem a tymi stronami trzecimi.

Załącznik

Klucz udziałów w EMS oparty na kluczu EBC

Klucz udziałów w EMS

Państwo	ISO	Klucz EMS
Austria	AT	2.783
Belgia	BE	3.477
Cypr	CY	0.196
Estonia	EE	0.186
Finlandia	FI	1.797
Francja	FR	20.386
Niemcy	DE	27.146
Grecja	EL	2.817
Irlandia	IE	1.592
Włochy	IT	17.914
Luksemburg	LU	0.250
Malta	MT	0.073
Niderlandy	NL	5.717
Portugalia	PT	2.509
Słowacja	SK	0.824
Słowenia	SI	0.428
Hiszpania	ES	11.904
Ogółem	EA17	100.0

Uwagi: Klucz wpłat na rzecz EMS jest oparty na kluczu wkładów kapitałowych do Europejskiego Banku Centralnego.

Państwa członkowskie, których PKB na osobę nie sięga 75 % średniej unijnej, będą tymczasowo, przez okres 12 lat od wejścia do strefy euro, korzystały ze stawki skorygowanej.

Tymczasowa korekta będzie wynosić 3/4 różnicy między DNB a udziałami kapitałowymi w EBC (czyli faktycznie: 75 % udziału DNB i 25 % udziału kapitałowego w EBC), według wzoru: $Udział\ w\ EMS = udział\ według\ klucza\ EBC - 0,75 * (udział\ według\ klucza\ EBC - udział\ DNB)$

Brakująca kwota wynikająca z tej korekty zostaje rozdzielona na wszystkie pozostałe państwa zależnie od ich udziału według klucza EBC.

DNB i PKB na osobę w roku 2010.

Źródło: Obliczenia EBC, Ameco oraz DG ECFIN.